

MEF ÜNİVERSİTESİ

YAPAY ZEKA

POLİTİKASI

Versiyon 3.0 / 31 Temmuz 2026

İ s t a n b u l

İçindekiler

Yönetici Özeti	3
1. Amaç ve Kapsam	4
2. Temel Politikalar	5
3. Yapay Zeka Komitesi ve İşleyişi	7
4. Eğitim	8
5. Öğrenci Deneyimi	14
6. Araştırma	16
7. İdari Süreçler	17
8. Güvenli ve Etik YZ Kullanımı / Siber Güvenlik	18
9. Uygulama, Yönetişim ve Sonuç	19

Yönetici Özeti

MEF Üniversitesi, kendisini Türkiye'nin ilk Yapay Zeka (YZ) Entegre Üniversitesi olarak konumlandırarak, YZ teknolojilerinin yükseköğretimdeki dönüştürücü etkisine öncülük etmeyi hedeflemektedir. Bu belge, uygun ve etik YZ kullanımı için temel politikaları tanımlar. Oluşturulmasında Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı ve stratejik belgeleri; OECD, AB, UNESCO ve Avrupa Konseyi çerçeveleri; YZ ve yükseköğretim alanyazını ile MEF akademisyenleriyle yapılan odak grup görüşmeleri esas alınmıştır. Belge, diğer yükseköğretim kurumlarına da örnek olabilecek yönlendirici bir çerçeve sunar.

Bu politikanın merkezinde, MEF Üniversitesi Senatosunun aldığı öncü bir karar yer alır: **2026–2027 akademik yılından itibaren kayıt yaptıran tüm lisans öğrencileri için Yapay Zekâ Yetkinliği bir mezuniyet koşuludur.** Üniversite, bölüm fark etmeksizin her mezununa hem genel YZ okuryazarlığını hem de kendi disiplinine özgü YZ yetkinliğini kazandırmayı taahhüt eder.

Politika iki katmanlı bir mimariyle çalışır: bu belge, yıllar içinde geçerliliğini koruyacak ilkeleri tanımlar; hızla değişen araç örnekleri, şablonlar ve iyi uygulamalar ise politikanın eki olan ve sürekli güncellenen [Uygulama Rehberi](#)'nde yer alır. Politika, birim sahipliğine dayalı Planla–Uygula–Kontrol Et–Önlem AI (PUKÖ) döngüsüyle işletilir ve denetlenir; revizyon ihtiyacı takvimden değil, veriden doğar.

Eğitimde akademisyenlerin YZ'yi müfredata, değerlendirmelere ve öğretime entegre etmeleri teşvik edilir; öğrencilerin YZ'yi bir öğrenme aracı olarak sorumlu kullanması desteklenir. Araştırma ve idari süreçlerde YZ'nin etik ve verimli kullanımı tanımlanır. Politikanın uygulanması ve denetimi, Üniversite Senatosu tarafından kurulan YZ Komitesinin sorumluluğundadır. Bu politika, 2026-2027 Akademik Yılı itibarıyla tüm üniversite genelinde uygulanır.

1. Amaç ve Kapsam

Başta üretken YZ olmak üzere YZ teknolojileri, geniş kitlelere ulaşmıştır. Bu teknolojiler hızla evrilmekte ve günlük hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. YZ'nin; öğrenme, öğretme, araştırma ve çalışma biçimlerimizi köklü biçimde etkilemektedir. Bu nedenle üniversiteler, YZ'nin kullanımını ve geliştirilmesi çerçeveleyen net politikalar oluşturmalıdır.

MEF Üniversitesi, kendisini Türkiye'nin ilk YZ Entegre Üniversitesi olarak konumlandırarak bu dönüşüme öncülük etmeye karardır. Bu politika, MEF Üniversitesinin YZ'yi öğretme ve öğrenme, araştırma ve idari süreçlere nasıl entegre edeceğini tanımlar. Hedef, bölüm fark etmeksizin her MEF mezununun kariyerine YZ becerileriyle ve YZ'nin mesleğini nasıl dönüştüreceğinin farkındalığıyla başlamasıdır. Bu bağlamda, MEF Üniversitesi Senatosu kararıyla 2026–2027 akademik yılından itibaren kayıt yaptıran lisans öğrencileri için Yapay Zekâ Yetkinliği mezuniyet koşuludur. Bu yetkinlik hem genel YZ okuryazarlığını hem de disipline özgü YZ yetkinliğini kapsar; mezuniyetle birlikte Yapay Zekâ Yetkinlik Belgesi verilir.

Bu politika, OECD¹ tarafından oluşturulan ve AB² tarafından uyarlanan YZ sistemleri tanımını benimser: "YZ sistemleri, açık veya örtük hedefler için, aldığı girdilerden yola çıkarak, tahminler, içerikler, öneriler veya kararlar gibi, fiziksel veya sanal ortamları etkileyebilecek çıktılar üretebilen makine tabanlı sistemlerdir. YZ sistemleri, kullanıma sunulduktan sonraki otonomi ve uyarlanabilirlik seviyelerine göre değişiklik gösterir."

İlk versiyonu Mart 2024'te yayınlanan bu belge, YZ Komitesi tarafından düzenli olarak gözden geçirilir. Bu, belgenin üçüncü versiyonudur.

¹ OECD. (2019). OECD AI principles. Alınan yer <https://oecd.ai/en/ai-principles>.

² European Union. (2024). Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 25 July 2024 on AI governance. Alınan yer https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401689.

2. Temel Politikalar (YZ Komitesi)

2.1. İlkeler ve Yükümlölükler

- Uluslararası İlkeler ve Değerler.** MEF Üniversitesi; OECD, Avrupa Birliği, UNESCO ve Avrupa Konseyi tarafından belirlenen insan-odaklı yapay zekâ ilkelerini referans alır ve Türkiye'nin ulusal yapay zekâ strateji ve eylem planlarıyla uyumlu olarak, tüm YZ faaliyetlerinde şu değerleri esas alır: İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğüne Saygı; Çevreyi ve Biyolojik Ekosistemi Geliştirmek; Çeşitlilik ve Kapsayıcılık; Barışçıl, Adil ve Birbirine Bağlı Topluluklar; Ölçölülük; Emniyet ve Güvenlik; Tarafsızlık; Mahremiyet; Şeffaflık ve Açıklanabilirlik; Sorumluluk ve Hesap Verebilirlik; Veri Egemenliği; Çok Paydaşlı Yönetişim; Bilgi Bütünlüğü ve Dezenformasyona Karşı Direnç.
- Ulusal Stratejiyle Uyum.** MEF Üniversitesi; 2026–2030 Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı'nın dört eksenine ("Fark Et", "İstifade Et", "Üret", "Yönet") uyumlu hareket eder: YZ okuryazarlığının yaygınlaştırılmasına, nitelikli insan yetiştirilmesine, YZ'nin üretken kullanımına ve sorumlu yönetişimine eğitim, araştırma ve topluma hizmet faaliyetleriyle kanıtlanabilir biçimde katkı sağlar.
- Ulusal Mevzuata Uyum.** MEF Üniversitesi, YZ teknolojilerini geliştirirken ve kullanırken Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki yasa ve yönetmeliklerine uyar. Bu genel sorumluluk; personelin, fakültelerin ve birimlerin kişisel ve kurumsal sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.
- Çevresel Sorumluluk.** Her YZ isteminin (prompt) çevresel bir bedeli vardır: elektrik tüketilir, sunucular su ile soğutulur. MEF topluluğu YZ'yi bu bilinçle kullanır: istemleri amaca uygun ve sade tutmak, sonuçları yeniden kullanmak ve gereksiz tekrardan kaçınmak, öğrenmeden ödün vermeden çevresel ayak izini küçültür.
- Kişisel Verilerin Korunması.** YZ sistemlerinin geliştirilmesinde ve kullanımında kişisel veriler, ilgili Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına³, bilgi varlıkları ise Üniversitenin ISO 27001:2022 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ne uygun olarak korunur.
- Risk Temelli Yaklaşım ve İnsan Gözetimi.** Bir sunum taslağı hazırlamak ile bir öğrencinin notunu veya bursunu etkileyecek karara aracılık etmek aynı risk düzeyinde değildir. MEF Üniversitesi bu nedenle AB Yapay Zekâ Yasası'nın⁴ risk temelli yaklaşımını

³ Türkiye Cumhuriyeti. (2016). Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (No. 6698). Alınan yer <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6698.pdf>.

⁴ European Union. (2024). Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 25 July 2024 on AI governance. Alınan yer https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401689. AB Yapay Zeka Yasası, YZ sistemlerini risk temelinde çeşitli kategorilere ayırmaktadır. Yasa, hükümetler tarafından sosyal puanlama veya belirli grupların zaaflarından yararlanma gibi kabul edilemez derecede riskli görülen bazı YZ uygulamalarını yasaklamaktadır. Yüksek riskli YZ sistemleri (Eğitimde öğrenciyi değerlendirerek not

esas alır: etkisi düşük kullanımlar bu belgenin genel ilkelerine, yüksek riskli kullanımlar ek koşullara tabidir. Yasanın eğitimde yüksek riskli saydığı kullanımlar; kabul ve erişim belirleme, öğrenmeyi değerlendirme, bireye uygun eğitim düzeyi belirleme ve sınav gözetmenliğidir (proktoring). Bu kullanımlarda hiçbir YZ sistemi otonom karar veremez: kabul, notlandırma, mezuniyet, burs, disiplin, engellilik uyarlamaları ve öğrenci-risk müdahalelerinde nihai yetki, gerekçesi belgelenmiş biçimde bir insana aittir⁵ ve itiraz hakkı saklıdır. Bu sistemler devreye alınmadan önce YZ Komitesi, Hukuk Müşavirliği ve Veri Koruma Sorumlusu ortak incelemesinden geçer; doğruluk, ayrımcı sonuç riski ve veri işleme koşulları değerlendirilir. Kullanıcılar etkileşime girdikleri sistemin yetenekleri ve sınırları hakkında bilgilendirilir; kurumsal YZ sistemleri kullanım süreleri boyunca izlenir, ortaya çıkan riskler YZ Komitesine bildirilir.

7. **Müfredatta YZ Etiği.** Etik YZ, veri koruma ve YZ güvenlik standartları; her programın disiplinine özgü boyutlarıyla birlikte tüm lisans ve lisansüstü müfredatlarına dahil edilir. Bilgisayar bilimi, veri bilimi, mühendislik ve ilgili programlarda bu içerik, YZ sistemlerinin geliştirilmesine yönelik teknik gereklilikleri de kapsayacak biçimde derinleştirilir.
8. **Araştırmada Etik Çerçeve.** Tüm YZ içeren araştırma faaliyetleri, YÖK'ün Üretken Yapay Zeka Kullanımına Dair Etik Rehberi'ne⁶ ve bu politikanın araştırma bölümüne uygun yürütülür.

2.2. Hedefler ve Taahhütler

MEF Üniversitesi, eğitim, araştırma ve idari süreçleri daha etkili ve verimli kılmak için YZ'den yararlanır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdakileri üstlenir:

1. **Yapay Zekâ Yetkinliği.** Yapay Zekâ Yetkinliği mezuniyet koşulu, kurum içinde geliştirilen iki bileşenden oluşur: genel yapay zekâ okuryazarlığı ve disipline özgü yetkinlikler. Genel YZ okuryazarlığı hem öğrencilere hem akademisyenlere kazandırılır; bu yaklaşım AB Yapay Zekâ Yasası'nın yapay zekâ okuryazarlığı yükümlülüğüyle uyumludur. Disipline özgü yetkinlikler ise sektörün ve YZ çağının gerektirdiği biçimde belirlenip programlara entegre edilir ve öğrencilerin kariyer gelişimiyle bütünleştirilir. Hedeflenen, istem yazmanın ötesinde sorgulama, doğrulama, eleştirme ve denetleme yetkinlikleridir.
2. **Kaynak, Eğitim ve Rehberlik Sorumluluğu.** Her birim, bu politikada sahipliğini üstlendiği alanda akademisyen, öğrenci ve idari personele yönelik kaynak, eğitim ve

verme, eğitim fırsatlarına erişimi belirleme, vb. kullanımlar, bu kategoriye dahildir) piyasaya sürülmeden (veya kullanılmadan) önce bazı sıkı gereklilikleri karşılamalıdır.

⁵ "Human in the Loop", insan muhakemesi ve karar verme süreçlerinin otomatik sistemlere entegre edildiği bir etkileşim modelini ifade etmektedir. Bu yaklaşım, kritik kararların veya süreçlerin yalnızca algoritmalara bırakılmamasını, bunun yerine insan gözetimi ve müdahalesi içermesini gerektirmektedir.

⁶ Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2024). Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zeka Kullanımına Dair Etik Rehber. Alınan yer

<https://proje.yok.gov.tr/tr/page/635>.

rehberlik sağlamakla yükümlüdür. Bu destek, genel tanıtımın ötesinde alan-spesifik örnekleri, uygulamalı atölyeleri ve iyi uygulama paylaşımını kapsar.

3. **YZ Üreten Üniversite.** MEF Üniversitesi, YZ'yi yalnızca etkin kullanan değil, YZ teknolojileri geliştiren ve üreten bir üniversite olmayı stratejik hedef olarak benimser. Bu doğrultuda YZ alanındaki araştırma projeleri kurum içi araştırma fonu ile teşvik edilir; disiplinler arası YZ araştırma grupları ile ulusal ve uluslararası fon başvuruları (TÜBİTAK, Avrupa vb.) desteklenir; YZ tabanlı girişimcilik ve öğrenci-akademisyen ortak projeleri Teknoloji Merkezi aracılığıyla büyütülür; açık kaynak katkısı ve üniversite-sanayi işbirlikleri özendirilir.
4. **Paydaş Katılımı, İzleme ve İyileştirme.** Her birim, bu politikada sahipliğini üstlendiği alanda kurumsal YZ girişimlerini uygulamaya geçirmeden önce ihtiyaçları anlamak üzere ilgili akademik ve idari paydaşlara danışmakla ve uygulama sonrasında bu alandaki geri bildirimleri düzenli olarak toplamakla yükümlüdür. MEF topluluğunun ve dış paydaşların YZ kullanımına ilişkin görüş, endişe ve sorunlarını iletebileceği işlevsel mekanizmalar işletilir; açık diyalog esastır. Toplanan bildirimler ve bulgular YZ Komitesine raporlanır ve izlenir; birimler bu bulgular doğrultusunda kendi süreçlerini iyileştirir, politika düzeyinde değişiklik gerektiren durumları YZ Komitesine önerir.

3. Yapay Zeka Komitesi ve İşleyiş

Üniversite Senatosu tarafından oluşturulan YZ Komitesi, farklı disiplinlerden uzmanlar ve ilgili paydaşlardan oluşur. Rektör, üyeler arasından Başkanı atar.

3.1. Komite Sorumlulukları

1. **Politikanın Geliştirilmesi.** MEF Üniversitesi YZ Politikasını geliştirmek, sürekliliğini sağlamak ve onay için Senatoya sunmak.
2. **Paydaş ve Rol Tanımları.** Politikanın etkili uygulanması için her alandaki (eğitim, araştırma, idari) kilit paydaşları belirlemek; rol ve sorumluluklarını tanımlamak.
3. **Politikanın Uygulanması ve Kontrolü.** Politika ve Komite, birim sahipliğine dayalı Planla–Uygula–Kontrol Et–Önlem Al döngüsüyle işler:
 - **Planla:** Her dönemin ilk toplantısında birimler, sorumlu oldukları bölümlere ilişkin dönem hedeflerini ve bir önceki döngüde kararlaştırılan önlemlerin uygulama planını sunar. Her birim, hangi hedefe kendi alanından hangi veriyle katkı sağladığını gösteren göstergeler önerir; öneriler Komitece değerlendirilir.
 - **Uygula:** Birimler planlarını, kendilerine atanan danışman akademisyenlerin desteğiyle dönem boyunca yürütür.
 - **Kontrol Et:** Dönem sonu toplantısında birimler, topladıkları verilerle durum raporlarını sunar; her birime gelen akademisyen, öğrenci ve idari personel geri

bildirimleri incelenir; Komite belirlenen göstergeler üzerinden uyumu ve etkinliđi değerlendirir.

- **Önlem A1:** Değerlendirme sonucunda iyileştirme adımları kararlaştırılır; sorun uygulama düzeyindeyse süreçler düzeltilir, politika düzeyindeyse revizyon önerisi bir sonraki Planla adımına aktarılır.

4. **Uygulama Rehberi'nin Yönetimi.** [Rehberin](#) her bölümü, politikada o bölümün sahibi olan birimce güncel tutulur. Rehber güncellemeleri Senato onayı gerektirmez.

3.2. Komite Üyeleri

- Her fakülteden ve Yabancı Diller Yüksekokulundan birer temsilci
- YZ Uzmanı
- Veri Bilim Uzmanı
- Siber Güvenlik Uzmanı
- Hukuk Uzmanı
- Etik Kurul Temsilcisi
- Öğrenme ve Öğretme Uygulama ve Araştırma Merkezi (CELT) Direktörü
- Bilgi İşlem Direktörü
- MEF Kütüphane Direktörü
- Öğrenci Dekanlığı ve Psikolojik Destek Merkezi Temsilcileri
- Kariyer Yönlendirme ve Mezun Merkezi Temsilcisi
- Öğrenci Temsilcileri
- Sektör Temsilcileri

4. Eğitim

YZ yetkinliği; öğrenme deneyimini geliştirmek, mesleki hayata hazırlanmak ve YZ'nin yaygınlaştığı dünyaya uyum sağlamak için vazgeçilmezdir. Politikamızın temel duruşu YZ'yi yasaklamak değil, sorumlu kullanımı tanımlamaktır.

4.1. Öğretim: Tasarım ve Uygulama (MEF CELT)

1. **Akademisyen YZ Okuryazarlığı.** YZ'nin öğretim, öğrenme ve akademik üretimde giderek daha belirleyici hâle gelmesi, akademisyenlerin YZ okuryazarlıklarını sürekli geliştirmelerini gerekli kılmaktadır. Gelişim sürecine YZ [Uygulama Rehberi](#) ile başlanabilir; ihtiyaç duyulan her aşamada CELT'ten destek alınabilir.
2. **YZ ile Öğretim Tasarımı.** YZ; tasarım fikirleri geliştirmekten etkileyici materyalleri hızlıca üretmeye ve içeriği farklı öğrenci ihtiyaçlarına uyarlamaya kadar öğretim tasarımı daha etkili ve verimli hale getirebilir. Örnekler YZ [Uygulama Rehberi](#)'nde, destek CELT'tedir.
3. **YZ'nin Kullanıcısı Değil, Yöneticisi Olmak.** Mezunlar, meslek yaşamlarının ilk gününden itibaren YZ ile birlikte çalışacaktır. Bu nedenle programlar, öğrencilere YZ'yi kendi yerlerine düşünen bir araç olarak değil; yönlendirdikleri, sorguladıkları ve

çıktılarından sorumluluk aldıkları bir asistan olarak kullanmayı öğretmelidir. Bir asistanı etkili biçimde denetlemek alan hâkimiyeti gerektirdiğinden, YZ'ye ilişkin öğrenme hedefleri temel bilgi ve yetkinliklerin yerine geçmez; onları tamamlar.

4. **YZ Çağında Ne Öğretilmeli?** Akademisyenler, “YZ, öğrettiğim bilgi ve becerileri nasıl etkiliyor?” sorusundan hareketle her öğrenme kazanımını beş kategoriden birinde değerlendirebilir:
 - **Değişmeden kalanlar**, disiplinin temel düşünme biçimini gerektiren veya öğrencinin yardımsız gerçekleştirmesi gereken kazanımlardır.
 - **Kısmi entegrasyon**, önce YZ olmadan kazandırılan ve ölçülen, ardından YZ ile derinleştirilen kazanımları kapsar.
 - **Tam entegrasyon**, gerçek yaşamda YZ ile yürütülen mesleki performansı ve öğrencinin YZ'yi etkili biçimde yönetmesini hedefler.
 - **Yeni YZ kazanımları**, istem oluşturma, çıktıları doğrulama ve YZ'nin alana etkilerini değerlendirme gibi yetkinliklerdir.
 - **Güncelliğini yitirenler** ise mesleki uygulamadaki karşılığını kaybeden ve programdan çıkarılabilecek kazanımlardır. Çerçevenin genişletilmiş hâli YZ [Uygulama Rehberi](#)'nde yer almaktadır.
5. **Özgün ve Geçerli Değerlendirme.** YZ çağında hem özgün (alandaki gerçek uygulamayı yansıtan) hem de geçerli (öğrenmeyi doğru ölçen) değerlendirmeler tasarlamak kritik önem taşımaktadır. Akademisyenler her dönem "Bu değerlendirmeyi YZ yapabilir mi?" diye sorabilir; cevap evetse ödevi yeniden tasarlayabilir ya da ara teslimler, değerlendirmeler ve sözlü kontrollerle öğrenme sürecini görünür kılabılır ve dönem sonunda birden ortaya çıkan projeleri kabul etmeyebilir. Daha fazla uygulanabilir strateji YZ [Uygulama Rehberi](#)'nde yer almaktadır.
6. **Büyük Sınıflarda Değerlendirme.** Kalabalık gruplarda her öğrencinin sunduğu özgün çalışmanın kendisine ait olduğunu tek tek doğrulamak, YZ çağında giderek zorlaşmaktadır. Akademisyenler, büyük sınıflarda öğrenci çalışmalarını geçerli biçimde değerlendirmek için YZ [Uygulama Rehberi](#)'nde yer alan stratejilerden yararlanabilir.
7. **Teknolojisiz Çalışma Alanı.** Akademisyenler, temel öğrenmelerin oturması ve içselleştirilmesi için sınıf içerisinde, laboratuvarı tamamen YZ'siz çalışma alanları tanımlayabilir. Bu alanlarda öğrencinin dijital araçlardan bağımsız (örneğin yalnızca kalem-kâğıtla) çalışması beklenebilir. Bu öğrencinin dikkatini ve bilişsel çabasını korumak için tasarlanan bütüncül öğrenme yaklaşımının doğal bir uzantısıdır.
8. **Bot Düşündürüyor mu, Yerine mi Düşünüyor?** Soru sordurup ipucu veren kullanımlar öğrenmeyi destekler; düşünme çabasını YZ'ye devreden, hazır yanıt veren kullanımlar öğrenmeyi atlama riski taşır. Akademisyenler öğrencileri düşündüren kullanıma yönlendirebilir; güncel öğrenme modları ve öğrencilerle paylaşılacak yönlendirici istemler [Uygulama Rehberi](#)'nde mevcuttur.

4.2. Öğretim: Akademik Dürüstlük (MEF Kütüphane)

1. **YZ Kullanımında Sınırlar, Beklentiler ve Kurumsal Süreç.** Akademisyenler, derslerinde YZ kullanımına ilişkin beklenti ve sınırları ders izlencelerinde açıkça belirtmelidir. Öğrencinin öğrenmesinin gerçekleşip gerçekleşmediği sözlü kontroller, ara değerlendirmeler ve süreç içi ölçümlerle doğrulanabilir. Ödevlerde öğrenciden çizimi, kodu veya ürünü bizzat üretmesi istenebilir ve YZ'nin bu işi öğrenci adına yapmasına izin verilmeyebilir. Ancak öğrencinin ders dışında YZ'yi öğrenmesini desteklemek amacıyla kullanması sınırlandırılmaz. Uygunsuz YZ kullanımı tespit edildiğinde şeffaf bir kurumsal destek ve yaptırım mekanizması işletilir; tespit, sonuçlar ve destek süreci 4.5'te açıklanmıştır.
2. **Tespit Araçlarının Sınırlılığı.** Turnitin ve benzeri YZ tespit araçlarının doğruluğu, alanyazında belgelendiği üzere, tek başına veya birincil kanıt olarak kabul edilecek düzeyde değildir (kaynakça [Uygulama Rehberi](#)'ndedir). Bu araçlar yalnızca, öğrencinin YZ'yi uygunsuz kullanmış olabileceğini gösteren birincil kanıtların varlığı hâlinde ek ikincil kanıt olarak kullanılabilir.
3. **Birincil Kanıtlar.** Birincil kanıt, öğrencinin performansının ve öğrenme sürecinin doğrudan gözlemine dayanır. Örnekler:
 - **Önceki çalışmalarla karşılaştırma:** Akademisyen, öğrencinin potansiyel gelişimini dikkate alarak, önceki ve mevcut çalışmaları arasında yazım tarzı veya konuyu anlama derinliğinde tutarsızlık gözlemleyebilir.
 - **Sözlü sınav veya mülakat:** Öğrenci, yazılı olarak hâkim olduğu görünen fikir ve kavramlarda sözlü sınavda zorlanıyorsa veya tutarsızlık gösteriyorsa, bu birincil kanıt olarak değerlendirilebilir.
4. **Araçların Sürekli İzlenmesi.** Kütüphane, YZ kullanımını tespit etmek amacıyla kullanılan intihal tespit araçlarındaki (Turnitin, iThenticate, İntihal.net vb.) gelişmeleri ve bu araçların çalışma biçimini sürekli takip eder; performanslarını, hata oranlarını ve yanlış pozitif/negatif sonuçlarını düzenli olarak değerlendirir ve bulgularını akademisyenlerle paylaşır.
5. **Akademisyenin YZ Kullanımında Şeffaflık.** Öğrencilerden beklenen şeffaflık akademisyenler için de geçerlidir: YZ ile üretilen veya YZ desteğiyle önemli ölçüde şekillendirilen ders materyallerinde (sunum, çalışma kâğıdı, soru seti, görsel vb.) YZ kullanımı belirtilir. Notlandırma ve geri bildirimde YZ yalnızca destek olabilir; nihai değerlendirme akademisyenin yargısına dayanır ve YZ'nin rolü öğrencilere açıklanır.

4.3. Öğrenme: Öğrenmede YZ'nin Yeri (MEF CELT)

1. **Sorumlu Kullanım.** YZ öğrenmeyi hem derinleştirebilir hem engelleyebilir; farkı yaratan, nasıl kullanıldığıdır. Sorumlu kullanım öğrenmeyi zenginleştirir ve mesleki başarıya

hazırlar; düşünmeyi YZ'ye devreden, sorgulamadan ve anlamadan çıktıları kabul eden kullanım öğrenmeyi, yaratıcılığı ve eleştirel düşünmeyi zayıflatır.

2. **Öğrenci YZ Okuryazarlığı.** YZ okuryazarlığı, bir aracı kullanabilmenin ötesinde, YZ'nin sınırlarını bilerek onu bilinçli ve sorumlu biçimde yönetmeyi gerektirir. YZ öğrencinin denetimindeki bir asistandır; çıktıları sorgulamak, doğrulamak ve nihai kararı vermek öğrencinin sorumluluğundadır. Okuryazarlık başlangıç kaynakları YZ [Uygulama Rehberi](#)'nde yer almakta, CELT ise sürecin her aşamasında destek sunmaktadır.
3. **YZ ile Öğrenme.** Öğrenciler YZ'yi öğrenme aracı olarak kullanabilir: bilgi araştırma, konuyu anlama, alıştırma soruları üretme, çalışması hakkında geri bildirim alma. Ölçüt, YZ'nin öğrencinin düşünmesinin ve üretmesinin yerine geçmemesidir.
4. **Hızlı çıktı, öğrenme demek değildir.** Öğrenme, ancak öğrencinin kendi bilişsel çabasıyla, defalarca sorgulayarak ve deneyerek gerçekleşir; bu bilişsel çaba YZ'ye devredildiğinde (bilişsel devretme) hızlı bir çıktı elde edilse de kalıcı öğrenme oluşmadığı bilinmektedir. Bu nedenle YZ ile çalışmak "ilk durak" değil, öğrencinin kendi düşüncesini, çözüm denemesini veya hatasını üretmesinin ardından gelen bir basamak olmalıdır.
5. **YZ Öğrenmeni Destekliyor mu?: Kendine sorman gereken 5 temel soru**
 - Burada ne öğrenmek istiyorum; YZ buna hizmet mi ediyor, öğrenmenin gerçekleştiği kısmı mı atlatıyor?
 - Kendi fikrimi mi üretiyorum, YZ'ninkini mi aktarıyorum?
 - Bunu YZ olmadan kendi cümlelerimle açıklayabilir miyim?
 - YZ ortadan kalksa bunu kendi başıma yapabilir miyim?
 - Çıktıyı güvenilir bir kaynakla doğruladım mı; yanlış ya da yanlış olabilir mi?
6. **Öğrenme İçin YZ Araçları.** YZ araçları, öğrenciye doğrudan yanıt vermek yerine sorular, ipuçları ve geri bildirimlerle düşünme sürecini destekleyecek biçimde kullanılabilir. Bu amaçla kullanılabilecek güncel araçlar, öğrenme modları ve örnek yönlendirici istemler YZ [Uygulama Rehberi](#)'nde yer almaktadır.
7. **Teknolojisiz Çalışma.** Bazı sınıf içi etkinliklerde ve laboratuvarında öğrencilerden YZ ve diğer dijital araçları kullanmadan, kâğıt ve kalemle çalışmaları istenebilir. Bu uygulama, teknolojiyi destekleyici yaklaşımla çelişmez; öğrencilerin dikkatlerini toplamasına, kendi düşünme süreçlerini ortaya koymasına ve temel becerilerini geliştirmesine hizmet eder.
8. **Yabancı Dil Yetkinliği.** YZ'nin çeviri ve metin üretme kolaylığı, öğrencinin dil becerisini geliştirme sorumluluğunu ortadan kaldırmaz; bilinçsiz kullanım dil yetkinliğini zayıflatabilir. Dil derslerinde de akademisyenin belirlediği sınırlar geçerlidir.
9. **YZ, İnsan Etkileşiminin Yerini Tutamaz.** Bir konuyu akademisyenle veya akranlarla tartışmak, YZ'ye soru sormaktan daha yavaş olabilir; ancak soru sormayı, fikir

savunabilimeyi, karşısındakini anlamayı ve gerçek etkileşimin belirsizliğini yönetmeyi geliştirir. YZ bu süreci taklit ederek bir prova sunabilir, fakat insanla kurulan gerçek etkileşimin yerini alamaz.

4.4. Öğrenme: Akademik Dürüstlük (MEF Kütüphane)

1. **Çalışmanın Sorumluluğunu Üstlenmek.** Öğrenciler, YZ çıktıları dâhil olmak üzere teslim ettikleri her içeriği sorgulamak, doğrulamak, gerektiğinde düzeltmek ve kendi anlayışlarıyla açıklayabilmekle yükümlüdür. Açıklanamayan veya sözlü olarak savunulamayan bir çalışma, akademisyen tarafından öğrenciye ait olmadığı yönünde değerlendirilebilir.
2. **Beyan ve Atıf İlkeleri.** Öğrenciler; YZ'nin, başka yazarların ve kendilerinin katkılarını akademik dürüstlük ilkelerine uygun biçimde belirtir:
 - Teslim edilen çalışmada YZ kullanıp kullanılmadığı, kullanıldıysa hangi araçların hangi amaçla ve kapsamda kullanıldığının beyan edilmesi,
 - Kullanılan akademik stile (APA, MLA, IEEE vb.) göre doğru atıf yapılması: YZ'nin harici kaynaklardan aktardığı bilgide atıf YZ'ye değil, doğrulanmış birincil kaynağa; YZ'nin özgün üretimlerinde (kod, görsel) YZ'nin kendisine yapılması,
 - Ödev ve projelerin ekler bölümüne, süreci gösteren önemli istem ve çıktılarından örnekler eklenmesi.
3. **Ders Düzeyinde YZ Kuralları.** YZ'nin nerede, hangi amaçla ve ne ölçüde kullanılacağı dersin akademisyeni tarafından izlencede ve gerektiğinde ödev yönergelerinde belirtilir. Öğrenciler, YZ kullanmadan önce bu kuralları incelemek, belirsiz durumlarda akademisyene danışmak ve belirlenen sınırlara uymakla yükümlüdür.
4. **Uygunsuz Kullanım Tanımı.** Bir akademik çalışmanın herhangi bir bölümünün YZ'ye yazdırılması veya sonuç üretimi uygun değildir. Uygunsuz kullanımdan kaçınmak öğrencinin yükümlülüğüdür. Uygunsuz kullanım örneklerinin bazıları şunlardır:
 - Sınav, quiz veya notlandırılan materyalleri YZ'ye çözdürmek,
 - Ödev veya projeyi tamamen YZ'ye yaptırmak,
 - YZ çıktısını doğrulamadan kopyalayıp yapıştırmak,
 - YZ içeriğini insan yazımı gibi sunmak,
 - Veri veya bilgi uydurmak için YZ kullanmak,
 - YZ içeriğini doğrulamadan kullanmak ve YZ'yi uygun şekilde alıntılanamamak,
 - Metni YZ ile yeniden ifade etmek (paraphrase) çünkü yeniden ifade etme öğrenme sürecinin parçasıdır,
 - Grup çalışmalarında tüm üyelerin onayı olmadan YZ kullanmak,
 - Akran geri bildirimini YZ'ye yaptırmak,
 - Bir ödevin birden fazla versiyonunu paylaşmak veya teslim etmek üzere YZ ile üretmek.

5. **Otonom YZ Ajanları.** Bir ders görevini baştan sona kendi başına yürüten YZ ajanına devretmek, düşünme ve üretme işinin tamamını öğrencinin elinden alır; geriye ne sahiplik ne öğrenme kalır. Görev düzeyinde açıkça izin verilmedikçe bu, kötüye kullanımdır.

4.5. Akademik Dürüstlük Süreci ve Kurumsal Destek (MEF Kütüphane)

1. **YZ Kullanım Beyanı.** Öğrenciler; teslim ettikleri çalışmalarda YZ kullanıp kullanmadıklarını, kullandırlarsa hangi araçları hangi amaç ve kapsamda kullandıklarını beyan etmekle yükümlüdür. Beyanın biçimi dersin akademisyeni tarafından belirlenir ve izlencede duyurulur. Değerlendirme öncelikle beyan ile teslim edilen çalışma arasındaki uyuma dayanır.
2. **Tespit ve Kanıt.** Uygunsuz kullanım şüphesi, 4.2'de tanımlanan birincil kanıtlara dayandırılır; YZ tespit araçlarının çıktıları tek başına veya birincil kanıt olarak kullanılamaz. Akademisyen, tespiti gerekçeleriyle birlikte öğrenciye bildirir ve öğrencinin açıklama yapmasına imkân tanır.
3. **Orantılı Sonuçlar.** Akademisyen tarafından uygunsuz kullanımın tespiti hâlinde, öğrencinin dersin öğrenme amaçları ile bağlantılı olarak ve ihlalin ağırlığı ile orantılı bir şekilde sonuçlarla karşılaşması akademisyenin sorumluluğundadır. Bu gibi sonuçların dersin izlencesinde açıkça belirtilmesi ve dersin öğrencileriyle dönemin başında paylaşılması gerekir. Olası sonuçlar, ağırlık derecesine göre artan sırayla şu örnekleri içerir:
 - a. Öğrencinin uygunsuz kullanımının kendisine bildirilerek sözlü uyarıda bulunulması,
 - b. Öğrencinin uygunsuz kullanımına ilişkin tespitin gerekçeleriyle birlikte öğrenciye bildirilerek cevap vermesinin sağlanması,
 - c. Uygunsuz kullanımın bir ödev, proje veya sunumda yer alması hâlinde ilgili üretimin düzeltilmesi için öğrenciye uygun bir süre verilmesi,
 - d. Öğrencinin başarı notunun belirlenmesinde uygunsuz kullanımdan dolayı not kırılması,
 - e. Öğrencinin dersten başarısız kabul edilmesi,
 - f. Mevzuatta öngörülen hâllerle sınırlı olmak kaydıyla, öğrenci hakkında disiplin yaptırımı uygulanabilmesi için tutanak tutularak durumun ilgili bölüme bildirilmesi.
4. **Disiplin Süreci Son Çaredir.** Disiplin yaptırımı, uygunsuz YZ kullanımı bakımından uygulanabilecek sonuçların en ağırı olduğundan yalnızca son çare olarak değerlendirilir. Disiplin süreci; öğrencinin YZ kullanımına ilişkin beyanına aykırı davrandığının ve bu aykırılığın mevzuatta öngörülen bir disiplin fiiline karşılık geldiğinin tespiti hâlinde işletilir.

5. **İtiraz Hakkı.** Öğrenci, hakkında uygulanan sonuca itiraz edebilir. İtirazın muhatabı, süresi ve usulü Hukuk Müşavirliği görüşü alınarak yazılı olarak tanımlanır ve öğrencilere duyurulur.

5. Öğrenci Deneyimi

5.1. YZ'ye Eşit Erişim (Öğrenci Dekanlığı)

1. **Erişimde Adalet ve İzleme.** YZ araçlarına erişimdeki eşitsizlik, öğrenciler arasında akademik dezavantaj yaratabilir. Öğrenci Dekanlığı; öğrencilerin YZ araçlarına erişim düzeyini, erişimin önündeki engelleri ve dezavantajlı grupların durumunu düzenli olarak izler, bulgularını YZ Komitesine raporlar ve gerekli iyileştirmeler için önerilerde bulunur.
2. **AI Cafe.** MEF Üniversitesi, öğrencilerin ücretli YZ araçlarına ücretsiz erişebildiği "AI Cafe" hizmetini sunar; hizmet CELT tarafından yürütülür. Öğrenci Dekanlığı, hizmetin tanıtımına destek olarak, ihtiyaç duyan öğrencilerin bundan haberdar olmasını ve yararlanmasını sağlar.
3. **Öğrenci Kulüpleri ve Akran Öğrenmesi.** Öğrenci Dekanlığı; YZ araçlarına adil ve kolay erişimi ve YZ okuryazarlığını yaygınlaştırmak için, MEF Data Science and AI Society başta olmak üzere öğrenci kulüplerinin kampüs YZ olanaklarını tanıtan, akran öğrenmesini artıran ve farkındalık yaratan içerik, etkinlik ve projelerini destekler.

5.2. YZ ve Öğrenci İyi Oluşu (PDM)

1. **Yapay Zekâ ve Ruh Sağlığı.** Yapay zekâ araçları, bilgiye erişim ve anlık rahatlama sağlama konusunda etkili olabilir. Ancak ruh sağlığı hassas bir alandır ve bu araçların yanlış kullanımı iyi oluşunuza zarar verebilir. İster bir terapi sürecinde olun, ister olmayın, YZ kullanırken aşağıdaki protokollere uymanız hayati önem taşır:
2. **YZ Terapist Değildir**
 - Destekleyici Araç: YZ bir uzman veya terapist değildir.
 - YZ'yi size cevaplar veren bir araç olarak kullanın; sizi gerçekten "gören", "anlayan" veya sizin için karar verebilen bir kişi olarak değil.
 - Teşhis Yasağı: YZ'den kendinize psikolojik bir teşhis koymasını istemeyin (Örn: "Bende Bipolar bozukluk mu var?"). Belirtilerinizi hakkında bilgi alabilir ancak kesin yargıyı sadece bir ruh sağlığı uzmanı verebilir.
3. **Kriz ve Acil Durum Sınırı**
 - Hayati Tehlike: Kendinize veya bir başkasına zarar verme düşüncesi, yoğun intihar eğilimi veya akut psikotik atak durumlarında Yapay Zeka ile vakit kaybetmeyin.

- Eylem: Bu durumlarda YZ'nin vereceği yanıtlar yanıltıcı veya yetersiz olabilir. Doğrudan 112, en yakın acil servis veya kurumunuzun (Örn: MEF PDM) acil destek hatlarına başvurun.

4. "Onay Tuzağı" ve Eleştirel Bakış

- Yaranma Eğilimi (Sycophancy): Yapay zeka, doğası gereği sizi memnun etmeye programlıdır. Yanlış veya yıkıcı düşüncelerinizi sorgulamak yerine sizi onaylayabilir.
- Sorgulama: YZ'nin her dediğini mutlak doğru kabul etmeyin. Eğer size "Haklısın, herkes sana karşı" gibi bir cevap veriyorsa, bu durumun gerçekliği çarpıtılabileceğini unutmayın.

5. Duygusal Bağımlılık ve İzolasyon Riski

- Yapay Arkadaşlık: YZ ile kurduğunuz çatışmasız ve her zaman ulaşılabilir ilişki, gerçek insan ilişkilerinden (aile, dostlar, uzmanlar) kaçmanıza neden olmamalıdır.
- Sosyal Geri Çekilme: Eğer vaktinizin çoğunu sorunlarınızı sadece YZ'ye anlatarak geçiriyorsanız, bu durum sosyal izolasyonu ve yalnızlık hissini uzun vadede artırabilir.

6. Veri Güvenliği ve Mahremiyet

- Dijital Ayak İzi: Yazdığınız her cümle bu modellerin eğitimi için kaydedilebileceğini unutmayın. En mahrem sırlarınızı, travmalarınızı veya kimlik bilgilerinizi (isim, adres, numara) YZ ile paylaşırken ihtiyatlı olun.
- Anonim Kalın: Olayları anlatırken isimler yerine "bir arkadaşım" veya "X kişisi" gibi anonim ifadeler kullanın.

7. Terapi Sürecine Entegrasyon (Terapi Alanlar İçin)

- Şeffaflık: Eğer bir uzmanla çalışıyorsanız, YZ ile yaptığınız önemli konuşmaları mutlaka seansa getirin.
- Çelişki Yönetimi: YZ'nin önerisi ile terapistinizin yönlendirmesi çelişirse, terapistinizin sizi tanıyan ve gerçek dünya verilerine sahip olan uzman olduğunu hatırlayın ve bu çelişki sizin için önemliyse bunu terapistiniz ile açık bir iletişim ile paylaşınız.

8. YZ'yi yardımcı olarak kullanın, YZ'ye teslim olmayın. Yapay zekâ size bilgi verebilir, egzersiz önerebilir veya o anki gerginliğinizi azaltabilir. Ancak sizi iyileştiremez, sizi gerçekten anlayamaz ve sizin için sorumluluk alamaz. İyileşme, ancak güvenli bir insan bağı ve uzman denetimiyle mümkündür.

5.3. İş Hayatına Hazırlık ve YZ Yetkinlikleri (Kariyer Yönlendirme ve Mezun Merkezi)

1. **YZ ile Çalışabilen Mezunlar.** MEF Üniversitesi, öğrencilerinin değişen mesleki gerekliliklere uyum sağlayan, YZ ile birlikte çalışabilen, bu teknolojileri etkili, bilinçli ve sorumlu kullanan profesyoneller olarak mezun olmalarını hedefler.
2. **İşveren Geri Bildirimiyle Güncelleme.** İş dünyasındaki yeni yetkinlik ihtiyaçları; işverenler, sektör temsilcileri ve mezunlarla düzenli etkileşimlerle izlenir ve Yapay Zekâ Yetkinliğinin genel ve disipline özgü bileşenlerinin güncellenmesinde kullanılır.
3. **Disipline Özgü Araç Yetkinliği.** Öğrencilerin kendi disiplinlerinde kullanılan YZ araç ve uygulamalarını tanımaları ve bunları eleştirel, sorumlu biçimde kullanabilmeleri; mezuniyet koşulunun disipline özgü bileşenleriyle uyumlu olarak desteklenir.
4. **Staj ve Sektör Etkileşimi.** Öğrenci ve mezunların YZ destekli iş süreçlerini tanıyabileceği staj, proje, mentorluk ve sektör etkileşimi fırsatlarına erişimleri desteklenir.
5. **İşe Alımda YZ Farkındalığı.** Öğrencilerin işe alım süreçlerinde kullanılan YZ uygulamaları hakkında farkındalık kazanmaları; özgeçmiş hazırlama, portfolyo geliştirme, mülakat hazırlığı ve profesyonel ağ oluşturma süreçlerinde YZ araçlarından uygun ve etkili şekilde yararlanmaları desteklenir. Bu amaçla, Üniversite tarafından sunulan veya desteklenen ulusal ve uluslararası dijital yetkinlik ve gelişim platformları aracılığıyla öğrencilerin YZ ve geleceğin iş gücü yetkinliklerini geliştirmeleri teşvik edilir.
6. **Yaşam Boyu Öğrenme.** Mezunların değişen koşullara uyumu için yaşam boyu öğrenme yaklaşımı benimsenir; YZ alanındaki gelişmelere göre mezunlara yönelik eğitim, etkinlik, mentorluk ve kariyer fırsatları geliştirilir.
7. **Etki Ölçümü.** Yapay Zekâ Yetkinliğinin iş dünyasındaki karşılığı, işveren ve mezunlarla düzenli geri bildirim mekanizmalarıyla ölçülür, raporlanır ve ilgili süreçlerin sürekli iyileştirilmesinde kullanılır.

6. Araştırma (MEF Kütüphanesi)

1. **YÖK Etik Rehberi.** Tüm YZ içeren araştırma faaliyetleri, YÖK Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığınca hazırlanan "Yapay Zeka Kullanımına Dair Etik Rehber"⁷ uygun yürütülür.

⁷ Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2024). Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zeka Kullanımına Dair Etik Rehber. Alınan yer <https://proje.yok.gov.tr/tr/page/635>.

2. **Yazarlık ve Beyan.** Araştırmacılar (akademisyenler, idari kadrolar, lisansüstü ve lisans öğrencileri) üretken YZ araçlarını yalnızca destekleyici amaçlarla kullanır; bu araçlar hiçbir koşulda yazar kabul edilmez. YZ kullanımı, çalışmanın Yöntem bölümünde açıkça beyan edilir.
3. **Veri Koruma.** Araştırma verileri anonimleştirilir ve gizlilik önlemleri alınır; hassas ve KVKK kapsamındaki kişisel veriler YZ araçlarına yüklenmez. Girdilerin model eğitiminde kullanılmamasını sözleşmeyle güvence altına alan kurumsal araçlar tercih edilir.
4. **İnsan Denetimi.** Çıktıların doğruluğu, tarafsızlığı ve etik uygunluğu araştırmacılarca denetlenir; nihai sorumluluk insana aittir.
5. **Araç Şeffaflığı.** Kullanılan YZ araçlarının adı, kullanım amacı ve kapsamı açıkça belirtilir.
6. **Özgün Katkı.** YZ araçları; hipotez geliştirme, yorumlama veya özgün bilimsel katkının yerine geçemez.
7. **YZ Görselleri.** YZ ile üretilmiş görseller yalnızca doğrulanabilir bilimsel veri temelli olduğunda ve açıkça "YZ ile üretilmiştir" etiketiyle kullanılabilir.
8. **Mevzuata Uyum.** YZ sistemlerinin araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına, YÖK Etik Rehberi'ne ve AB YZ Yasası⁸ risk sınıflandırmalarına uyulur.
9. **Araştırma Ağları.** Araştırmacılar, etik kullanım standartlarını geliştirmek için ulusal ve uluslararası araştırma ağlarına katılır.
10. **Yayınevi Politikalarının Takibi.** MEF Kütüphane; önde gelen yayınevlerinin YZ politikalarını sürekli takip eder ve yayın yapacak araştırmacılara eğitim ve rehberlik sağlar.

7. İdari Süreçler (Bilgi İşlem)

1. **Amaç ve Verimlilik.** YZ; idari süreçleri hızlandırarak üretkenliği artıracak, öğrenci deneyimini ve iletişimi geliştirecek, akademik personelin destek süreçlerini etkinleştirecek ve üniversite kaynaklarının verimli yönetimine katkı sağlayacak biçimde kullanılır.

⁸ European Union. (2024). Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 25 July 2024 on AI governance. Alınan yer https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401689.

2. **Chatbot Şeffaflığı ve İnsan Yetkisi.** Öğrenci ve personelle etkileşen YZ sistemlerinde (chatbot vb.) kullanıcı, bir YZ ile etkileştiği konusunda açıkça bilgilendirilir ve talep hâlinde insan yetkiliye yönlendirilir. Bireyleri etkileyen idari kararlar YZ'ye devredilemez.

8. Güvenli ve Etik YZ Kullanımı / Siber Güvenlik (Bilgi İşlem)

1. **Kişisel Veri Değerlendirmesi.** YZ sistemlerine veri yükleyen kişi, yüklediği içeriğin kişisel veri içerip içermediğini değerlendirmekle yükümlüdür. Kişisel veri içeren içeriklerin güvenliği, kamuoyuna açık MEF Üniversitesi Kişisel Verilerin Korunması Politikası doğrultusunda sağlanır.
2. **Bilgi Güvenliği Yönetimi.** YZ sistemleri ve uygulamaları kullanılırken, kurum içi erişime açık MEF Üniversitesi ISO 27001:2022 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi politika ve prosedürlerine uygun hareket edilerek bilgi varlıklarının gizlilik, bütünlük ve erişilebilirliği korunur.
3. **Üçüncü Taraf Aktarımı.** Kullanıcılar, YZ sistemlerinde işlenen verilerin üçüncü taraf hizmet sağlayıcılara aktarılabilceğini dikkate almakla yükümlüdür.
4. **Girilmesi Yasak Veriler.** YZ sistemlerine şu nitelikteki veriler girilemez:
 - Gizli kurumsal bilgiler,
 - Kişisel Verilerin Korunması Politikasına aykırı nitelikte kişisel veriler,
 - Finansal kayıtlar,
 - Ticari sır niteliğindeki bilgiler,
 - Kullanıcı adı, parola ve kimlik doğrulama bilgileri,
 - Yetkisiz paylaşılması durumunda risk oluşturabilecek her türlü bilgi.
5. **Kurumsal Araçların Kullanım Sınırları.** Kullanım lisansı MEF Üniversitesine ait YZ araçları yalnızca iş amaçlı ve yetkilendirilmiş faaliyetlerde kullanılır. Aşağıdaki kullanım türleri yasaktır:
 - Kurumsal güvenliği zayıflatabilecek içerik üretimi,
 - Zararlı yazılım veya kod oluşturulması,
 - Yetkisiz veri analizi gerçekleştirilmesi,
 - Lisans ihlaline yol açabilecek içerik üretimi,
 - Kurum adına doğrulanmamış bilgi paylaşılması.
6. **Hesap Güvenliği.** Kurumsal YZ platformlarına erişim yalnızca yetkilendirilmiş kullanıcılarla sınırlıdır ve hesaplar kişiye özeldir. Ortak hesap kullanımında, girilen verilerin ve üretilen çıktıların erişim yetkisi olan diğer kullanıcılarca görülebileceği göz önünde bulundurulur. Kullanım sonrası girdi ve çıktı kayıtları silinir.
7. **Sızıntı Önleyici Kontroller.** Kurum, YZ sistemleri üzerinden veri sızıntısını önlemek amacıyla teknik ve idari kontroller uygulayabilir: DLP (Data Loss Prevention – Veri

Kaybını Önleme) çözümleri, içerik filtreleme mekanizmaları, hassas veri maskeleyme yöntemleri ve yetkisiz veri paylaşımını önleyici uygulamalar bunlar arasındadır.

8. **Farkındalık Eğitimleri.** Çalışanlara düzenli olarak; şifre güvenliği, yapay zekâ güvenliği, veri gizliliği, sosyal mühendislik riskleri, istem güvenliği ve etik kullanım ilkelerini kapsayan bilgi güvenliği farkındalık eğitimleri verilir.
9. **Fikri Mülkiyet.** YZ sistemlerine girilen veriler ve alınan çıktılar, telif ve fikri mülkiyet haklarını koruyan yasa ve yönetmeliklere aykırı olamaz.

9. Uygulama, Yönetişim ve Sonuç (YZ Komitesi)

1. **Yaşayan Belge.** Bu politika yaşayan bir belgedir ve Bölüm 3'teki PUKÖ döngüsüyle işletilir: YZ Komitesi politikayı her akademik yıl, toplanan veriler ve paydaş geri bildirimleri ışığında gözden geçirir; revizyon ihtiyacı takvimden değil, veriden doğar. Kapsamlı değişiklikler Senato onayına sunulur. [Uygulama Rehberi](#) ise Senato onayı gerektirmeksizin bölüm sahibi birimlerce sürekli güncel tutulur.
2. **Güncelleme Önerileri.** MEF topluluğunun her üyesi politika ve Rehber için öneri sunabilir. Öneriler YZ Komitesine iletilir; Komite her öneriyi dönemsel toplantılarında değerlendirir ve sonucu öneri sahibine bildirir.
3. **Sorumluluk Dağılımı.** Politikanın bölümleri, başlıklarında belirtilen birimlerin sahipliğindedir: Öğretim ve Öğrenme bölümleri CELT'in; Akademik Dürüstlük ve Araştırma bölümleri MEF Kütüphanesinin; İdari Süreçler ile Güvenli ve Etik Kullanım Bilgi İşlem Direktörlüğünün; YZ'ye Eşit Erişim Öğrenci Dekanlığının; YZ ve Öğrenci İyi Oluşu PDM'nin; İş Hayatına Hazırlık Kariyer Yönlendirme ve Mezun Merkezinin; kesişen bölümler ve genel koordinasyon YZ Komitesinin sorumluluğundadır. Her birim, kendi bölümünün uygulanmasından ve [Uygulama Rehberi](#)'ndeki karşılığının güncelliğinden sorumludur.
4. **Sonuç.** "Öğrenmeye Sınırsız Özgürlük" mottosuyla MEF Üniversitesinin YZ'ye destekleyici yaklaşımını ifade eden bu politika, 2026-2027 Akademik Yılı itibarıyla tüm Üniversite genelinde uygulanır. Versiyon 3.0, bu mottonun YZ çağındaki anlamını netleştirir: bu özgürlük, sınırsız YZ kullanımı değil, öğrenmeyi derinleştiren ve öğrenciyi geleceğe hazırlayan bilinçli bir kullanımın özgürlüğüdür. MEF Üniversitesi, öğrencinin YZ'yi öğrenmesini güçlendirmek ve mesleki geleceğine hazırlanmak için kullanmasını savunur; aynı zamanda akademisyenin pedagojik kararlarını, öğrencinin kendi düşünme sürecini, yaratıcılığını ve birlikte düşünüp üretmenin değerini kurumsal olarak korur. Kritik nokta, YZ-insan ortaklığını bilinçli kurmaktır. Bu politika teknik bir düzenleme değil, MEF Üniversitesi'nin nasıl bir öğrenme topluluğu olduğuna dair bir bildiridir.

MEF Üniversitesi

Huzur Mah. Maslak Ayazağa Cad. No: 4,
34396 Sarıyer – İstanbul

E-mail: mef@mef.edu.tr

Telefon: 0212 395 36 00

Web: www.mef.edu.tr